

Vysotska O. E., Doctor of Philosophy, Associate Professor, Head of the Department of Philosophy, Dneprovskaya Academy of Continuing Education (Ukraine, Dnipro), vysolga@gmail.com

Transformation of consumer practices in postmodern society: from consumerism of ethics to the gift of ethics

The content characteristics of consumer practices in the postmodern society are considered by determining the content of consumer ethics in comparison with the ethics of giving. Transformation and clashes of consumer practices are determined by both objective (social, economic, cultural) factors and the system of dominant values and norms. The postmodern society is built on the principles of consumerism and is in crisis, because the principles of consumer hedonism and wastefulness being in its foundation have led to a significant reduction of natural resources and environmental problems. The practices of consumerism have a destructive meaning and undermine such important functions of culture as the preservation of cultural values and security. The spread of gift practices in the twenty-first century is an attempt to change the consumer model, which is manifested in the models of environmental consumption, ethical and sustainable consumption.

Keywords: consumption, consumerism, practice, society, postmodern, ethics, gift.

* * *

УДК 37.013.73

Ватковська М. Г.,

кандидат філософських наук, доцент, професор кафедри філософії, Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» (Україна, Дніпро), vatkovskaya@gmail.com

САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ: СПРОБА ФІЛОСОФСЬКОГО УЗАГАЛЬНЕННЯ

Здійснена спроба узагальнення різних напрямків дослідження феномену самореалізації особистості. Наголошується на поліваріативності інтерпретації поняття самореалізації особистості в сфері гуманітарного знання. Обґрунтовується думка, що проблема самореалізації особистості належить до найдавніших і постійних об'єктів філософських досліджень. Мета статті полягає в проведенні узагальнюючого дослідження самореалізації особистості в межах філософського знання. Робота базується на використанні методів узагальнення та моделювання, застосування яких дозволило сформулювати концептуальне ядро аналізу феномену самореалізації особистості, до основних складових якого слід віднести: самореалізацію особистості в межах соціального простору, самореалізацію особистості як стратегічну модель розвитку людини, онтологічний та гносеологічний виміри самореалізації особистості. Сформоване концептуальне ядро дослідження самореалізації особистості, не претендуючи на вичерпність, дозволяє окреслити подальші напрямки його розбудови, серед яких не останнє місце посідає процес конвергенції досліджень самореалізації особистості в межах гуманітарного знання.

Ключові слова: самореалізація, особистість, соціальний простір, феномен.

Філософський аналіз проблеми самореалізації особистості має важливе світоглядне та практичне значення. Термін «самореалізація» широко вживається у таких галузях науки як філософія, педагогіка, психологія й у громадському житті, але однозначного трактування цього терміна немає. Натомість ми спостерігаємо складність і багатозначність інтерпретації поняття «самореалізація», що обумовлено різноманітністю взаємозв'язків індивіда із соціальним середовищем і проявляється у прагненні активного перетворення цього середовища у відповідності зі своїми потребами, інтересами, можливостями.

Не дивлячись на поліваріативність інтерпретацій феномену самореалізації, треба зазначити, що сьогодні практично відсутній глибокий аналіз онтологічних і гносеологічних підстав самореалізації особистості, що приводить до обмеження філософського аналізу, який зводиться до констатації наявності в особистості потреби у самореалізації, або її розумінням як суспільного ідеалу.

Загальноновизнано, що потреба особистості в самореалізації носить фундаментальний характер, виражаючи сутнісні риси людської природи. Потреба особистості в самореалізації, а також характер самого процесу самореалізації є проявом не тільки сутності людини, але й загальних закономірностей розвитку світу. Проблема самореалізації особистості належить до найдавніших і постійних об'єктів філософських досліджень. З часів античності вона розглядається у контексті аналізу сутності людини, її взаємодії з соціальним оточенням, ціннісних орієнтирів діяльності та специфічного впливу різноманітних соціальних інститутів. Актуальність та значущість проблеми самореалізації особистості забезпечили їй помітне місце в дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених. Передусім слід відмітити низку фундаментальних філософських досліджень сутності особистості як суб'єкта саморозвитку та самоактуалізації в контексті системи соціокультурних впливів. Зусиллями В. Андрущенко, Г. Балла, В. Беха, І. Зязюна, А. Кавалерова, О. Киричука, І. Колесникової, К. Корсак, С. Клепка, М. Лукашевич, В. Лутай, М. Михальченко, В. Огнев'юка, В. Шинкарука та інших дослідників розроблено систему підходів та концепцій, що забезпечують методологію дослідження розвитку особистості та її взаємодії з соціокультурним оточенням. Серед зарубіжних дослідників найбільший внесок в аналіз проблеми внесли А. Айер, К. Апель, О. Асмолов, Т. Артем'єва, В. Барулін, Г. Багичев, Д. Белл, Н. Бітянова, А. Вебер, Л. Витгенштейн, Э. Галажинський, Б. Гершунський, Н. Гоноцька, Р. Зобов, П. Козловскі, Л. Коростильова та інші. Разом з тим на сьогодні не вистачає глибокого наукового аналізу процесу самореалізації особистості в сучасному соціокультурному просторі. Наявні дослідження в основному фокусуються на одній із сторін процесу – або на характеристиках простору для самореалізації, або на особливостях самореалізації особистості.

Так, з останніх досліджень можна виділити роботу В. В. Мельник «Антропологічні та аксіологічні виміри буття інформаційної культури як простору для самореалізації особистості» [4], в якій увага зосереджена на просторі для самореалізації особистості з акцентом на ціннісній складовій. І. С. Булах у роботі «Витоки особистісного зростання людини» проводить аналіз витоків особистісного зростання, акцентуючи увагу на індуїзмі, суфізмі, буддизмі, де одну з ключових ролей займає процес самореалізації особистості [2].

Отже, як можна побачити, сьогодні тема самореалізації особистості є достатньо актуальною. Наявна ґрунтовна джерелознавча та методологічна база з цієї проблематики. Але, з огляду на різноманітність дослідницьких аспектів з тематики самореалізації особистості, потреба у проведенні узагальнюючих дослідженнях залишається актуальною. Відповідно, мета статті полягає в проведенні узагальнюючого дослідження самореалізації особистості в межах філософського знання.

Зростання значущості особистісно-мотиваційного аспекту самореалізації в умовах декорпоратизації механізмів взаємодії людини та суспільства, впливає на набуття самореалізацією ознак безпосередньої соціальності. «Самореалізація», що обумовлено різноманітністю взаємозв'язків індивіда із соціальним

середовищем, проявляється у прагненні активного перетворення цього середовища у відповідності зі своїми потребами, інтересами, можливостями. Потреба в самореалізації – вища в ієрархії потреб. У результаті її задоволення особистість стає тією, якою вона може й повинна стати у цьому світі. Головне призначення людини визначається разом зі створенням її особистості, концепції власного Я.

Існують два основні підходи до Я. Перша тенденція бере свій початок у філософії Р.Декарта й пов'язана із розумінням Я як споконвічної беззаперечної даності. Інша тенденція, популярна у сучасній філософії, представлена конструктивістським підходом до Я. Згідно із цим підходом, Я перебуває у постійному становленні й розвитку [3]. Таким чином, поняття «самореалізація особистості» визначається як здійснення можливостей розвитку власного Я; реалізація власних зусиль людини; збалансоване і гармонічне розкриття всіх аспектів особистості, розвиток генетичних і особистісних можливостей, максимальне розкриття її творчого потенціалу, найбільш повне використання своїх здібностей, талантів, можливостей у прагненні розкрити себе з відчуттям повноти життя.

Найбільш поширене в сучасних дослідженнях розуміння сутності самореалізації особистості можна інтерпретувати як процес найбільш повного виявлення і впровадження особистістю своїх можливостей, досягнення намічених цілей у вирішенні особистісно-значущих проблем, що дозволяє максимально повно реалізувати творчий потенціал. Враховуючи соціальний контекст процесу, самореалізацію особистості прийнято визначати як здійснення можливостей розвитку особистості за допомогою власних зусиль, спільної творчості, спільної діяльності з іншими людьми, соціумом і світом в цілому.

У центрі самореалізації особистості, в її філософському аспекті, лежать поняття, так чи інакше пов'язані із самосвідомістю. Самосвідомість може визначатися через пізнання себе, пізнання своєї самості.

Самість – гіпотетичне поняття, введене К. Юнгом, як центр тотальної, безмежної особистості що не піддається визначенню [8]. Свідоме Его підлягає або включається в самість. Самоактуалізація в цій концепції є по суті еволюцією самості, що відбувається в напрямку від несвідомого до моральних ідеалів.

Самість – це самоусвідомлююча свідомість, що, оцінює себе, корегує, творить новий зміст. Це те, що раніше називалося «душею», якщо відкинути релігійний зміст цього поняття [1, с. 156]. За словами К. Поппера, самість одночасно спостерігає і живає дії. Вона діє й страждає, згадує минуле і програмує майбутнє, буде очікування і заперечення. Вона містить бажання, плани, надії, готовність діяти та живий зміст самої себе як буття активної самості, центра дії [5, с. 216]. Самість виступає як реалізація людиною її суверенного права на свободу, вибір напрямку розвитку, життєвих цілей і цінностей. Сама по собі реалізація цієї людської прерогативи при усвідомленні всіх можливостей – основа самореалізації. Протягом життя вільний вибір є основним сутнісним відношенням людини до світу.

Отже, проблеми самореалізації особистості як предмет філософського дослідження в сучасних умовах досліджуються у межах концепту «самість», що

відображає імперативну потребу в «реалізації» себе. Життя «по самості» як життєдіяльність, вибудована відповідно до сутності особистості, дає можливість філософського осмислення проблеми самореалізації у контексті взаємозв'язку сутності особистості, її життєвого шляху й навколишнього світу. Відтак маємо змогу самореалізацію особистості інтерпретувати як процес і результат знаходження свого образу в просторі життєдіяльності людини, як процес становлення особистості через вироблення індивідуальної системи цінностей, включення у соціокультурне середовище, розкриття власного потенціалу саморозвитку.

Самореалізація особистості у когнітивному аспекті, що, з одного боку позначає процес і результат засвоєння особистістю конкретних змістовних аспектів культури і оволодіння соціально значущим досвідом людства, а з іншого боку – процес самотворення особистості у відповідності до власної картини світу. Зі змістовного боку можливо розглядати самореалізацію особистості як концептуальну модель розвитку людини, що втілюється у знаннях, навичках, уміннях, творчій діяльності та емоційно-ціннісному ставленні до світу, які формуються як результат самодіяльності особистості та комплексного впливу соціальних інституцій.

Істотно новий погляд на феномен самореалізації реалізується в межах філософії постмодерну, де пропонуються нові оригінальні методологічні аналізи самореалізації суб'єкту. Так, М. Фуко, досліджуючи культурно-історичну обумовленість метафор людини, показав, що використовувані моделі-метафори конструюють образ людини, що стає предметом гуманітарних наук. Спочатку панує біологічна модель людини, далі настає царство економічної моделі, де люди і суспільство конструюються у термінах виробництва, будівельної й руйнівної діяльності, потім з'являються філологічна та лінгвістична моделі, що дозволяють проструктурувати і виявити зміст образу сучасної людини [7].

Основою постмодерністської критики традиціоналістської методології дослідження проблеми самореалізації особистості слід вважати неприйняття соціокультурних цінностей. Натомість обґрунтовується проективна методологія, що ґрунтується на принципах незавершеності, невизначеності та постійної мінливості моделювання особистісного саморозвитку з відсутністю чітко заданих конкретних параметрів діяльності. Відповідно пріоритетами самореалізації особистості мають бути плюралізм, інноваційність, гнучкість та відкритість до постійних змін, полікультурність, цінності філософії.

Самореалізація особистості у онтологічному вимірі виступає як упорядкування її буттєвого простору, що виникає у процесі людської діяльності. Передумовою самореалізації є незавершеність людини та її буття, яка долається завдяки присутній особистості інтенційності як онтологічній потребі самодобудовування та пристосування середовища у відповідності зі змістом власної сутності. Оскільки сутність особистості, «Я», лежить не тільки у самій особистості, а й у її бутті, процес самореалізації здійснюється у системі «індивід-частина світу, що з ним взаємодіє», а самоорганізуючим аттрактором взаємодії є самість як самоусвідомлююча свідомість. Відтак онтологічні аспекти самореалізації

особистості пов'язані з внутрішньою упорядкованістю, самістю особистості та реалізуються через такі механізми, як мова, мислення, самоідентичність тощо.

Світ, у якому самореалізується особистість, це – світ, який характеризується постійним виникненням нового [6, с. 7]. Самоорганізованість, таким чином, є найважливішою онтологічною характеристикою світу, що зазначає закономірне виникнення все нових і нових структур. На фізичному рівні це набуває вигляду потреби в самозбереженні та розвитку. На рівні соціального простору самоорганізація доповнена потребою у самореалізації, тобто, потребою у самостійному вибудовуванні себе, власного світу і життєвого шляху.

У сучасній гносеології міцно затвердилася думка про теоретичну завантаженість досвіду. Тому важливо знайти і гносеологічні основи феномену самореалізації особистості, які формуються як суб'єктивне сприйняття екзистенціальної ситуації індивідом у вигляді особистісної картини світу. При цьому інтенція до внутрішньої упорядкованості вступає у суперечність з гносеологічною основою невизначеності буття – феноменологічним сприйняттям буття індивідом як обмеженого і неструктурованого. В умовах відсутності цілісного сприйняття буття та себе окремим індивідом суб'єктивна інтерпретація буття у вигляді картини світу виступає єдиним механізмом когнітивного забезпечення власної діяльності та самості. Самореалізація відбувається як упорядкування досвіду, у якому формується сутність індивіда на основі власних уявлень про світ і себе, тобто картини світу.

Інтерпретація сутності процесу самореалізації особистості у контексті філософської проблеми подолання відчуження дозволяє протиставляти її відчуженню як неможливості прояву сутності людини відповідно до власної картини світу, відповідно самореалізація особистості є основним соціокультурним механізмом подолання відчуження. До основних аспектів дослідження сутності процесу самореалізації як антипода відчуження слід віднести: динаміку позитивної та негативної (деформованої, ілюзорної) самореалізації; значення та роль життєвих сценаріїв; взаємодію суб'єктивних та об'єктивних складових процесу самореалізації; співвідношення критеріїв рівнів самореалізації індивіда в континіумі від первинного відчуття задоволення до всебічного розвитку людських здібностей.

Форми самореалізації особистості – це соціокультурно визначені моделі саморозвитку, що одноосібно чи на основі метапроектного синтезу слугують основою способу цілепокладання та здійснення життєвого сценарію особистості, опредмечення змісту індивідуальної картини світу. Існує низка способів структуризації форм самореалізації особистості. Найбільше значення має узагальнення на основі системних характеристик процесу самореалізації – творчість, всебічний розвиток, самоактуалізація. Певний евристичний потенціал мають дихотомічні пари, що ґрунтуються на тих чи інших характеристиках означеного процесу (постійно–буденна чи акцентовано–ситуаційна форма). На основі узагальнення соціально–психологічної типології доцільно виділити форми з яскравими соціокультурними особливостями (піднесено–трагічна

форма самоактуалізації, пасіонарність, самоактуалізація як форма соціальної атомарності тощо).

Проведення узагальнюючого дослідження самореалізації особистості в межах філософського знання дає змогу констатувати наступне. Феномен самореалізації є невід'ємним від буття людини в сучасному мінливому світі зі швидкими темпами змін та поліваріативністю виборів життєвих пріоритетів та великих спокus нескінченного приміряння різних соціальних ролей. Самореалізація особистості – це те явище, яке найчастіше є латентною складовою діяльнісного процесу. Останнє обумовлює складність дослідження феномену самореалізації особистості як статичного явища, що існує окремо від життєдіяльності особистості. Втім, сформоване концептуальне ядро дослідження самореалізації особистості дозволяє окреслити подальші напрямки його розбудови, серед яких не останнє місце посідає процес конвергенції різноманітних досліджень самореалізації особистості в межах гуманітарного знання.

Список використаних джерел

1. Баррон Ф. Личность как функция проектирования человеком самого себя // Вопросы психологии. – 1990. – №2. – С.154–158.
2. Булах І. С. Витоки особистісного зростання людини // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 12: Психологічні науки: зб. наук. праць. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – Вип.6 (51). – С.53–63.
3. Декарт Рене. Избранные произведения: [к трехсотлетию со дня смерти (1650–1950)] / пер. с фр. и латин. – М.: Госполитиздат; Образцова типография им. Жданова, 1950. – 712 с.
4. Мельник В. В. Антропологічні та аксіологічні виміри буття інформаційної культури як простору для самореалізації особистості // Гуманітарний вісник запорізької державної інженерної академії: електрон. версія журн. – 2017. – №68. – С.168–178. – URL <http://www.zgia.zp.ua/index.php?page=3491&lang=ua>
5. Поппер К. Логика и рост научного знания / пер. с англ. – М.: Наука, 1983. – 605 с.
6. Пригожин И. Переоткрытие времени // Вопросы философии. – 1989. – №8. – С.3–19.
7. Фуко Мишель. Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы / пер. с фр. – М.: Ad Marginem, 1999. – 478 с.
8. Юнг К. Г. Подход к бессознательному. Человек и его символы. – СПб.: БСК, 1996. – 454 с.

References

1. Barron F. Lichnost' kak funkciya proektirovaniya chelovekom samogo sebja // Voprosy psihologii. – 1990. – №2. – S.154–158.
2. Bulah I. S. Vytoky osobystisnogo zrostannja ljudyny // Naukovyj chasopys Nacional'nogo pedagogichnogo universytetu imeni M. P. Dragomanova. Serija 12: Psihologichni nauky: zb. nauk. prac'. – Kyi'v: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2017. – Vyp.6 (51). – S.53–63.
3. Dekart Rene. Izbrannye proizvedenija: [k trehsotletiju so dnja smerti (1650–1950)] / per. s fr. i latin. – M.: Gospolizdat; Obrazcovaja tipografija im. Zhdanova, 1950. – 712 s.
4. Mel'nik V. V. Antropologichni ta aksiologichni vimiri buttja informacijnoji kul'turi jak prostoru dlja samorealizacii osobistosti // Gumanitarnij visnik zaporiz'koji derzhavnoji inzenernoji akademii: elektron. versija zhurn. – 2017. – №68. – S.168–178. – URL <http://www.zgia.zp.ua/index.php?page=3491&lang=ua>
5. Popper K. Logika i rost nauchnogo znanija / per. s angl. – M.: Nauka, 1983. – 605 s.
6. Prigozhin I. Pereotkrytie vremeni // Voprosy filosofii. – 1989. – №8. – S.3–19.
7. Fuko Mishel'. Nadzirat' i nakazyvat'. Rozhdenie tjur'my / per. s fr. – M.: Ad Marginem, 1999. – 478 s.
8. Jung K. G. Podhod k bessoznatel'nomu. Chelovek i ego simvoly. – SPb.: BSK, 1996. – 454 s.

Vatkovska M. G., candidate of philosophical Sciences (PhD), Associate Professor, Professor of the Department of Philosophy of Higher Educational Institution «Dnipro Academy of Continuing Education» (Ukraine, Dnipro), vatkovskaya@gmail.com

Self-realization of personality: the philosophical generalization attempt

An attempt has been made to generalize various areas of study of the phenomenon of personality self-realization. The polarity of the interpretation of the personality self-realization concept in the field of humanitarian knowledge is emphasized. It is grounded that the problem of the personality self-realization belongs to the most ancient and permanent objects of philosophical research. The purpose of the paper is to conduct a generalized study of the personality self-realization within the limits of philosophical knowledge. The work is based on the use of methods of generalization and modeling, the application of which allowed to form the conceptual core of the analysis of the phenomenon of personality self-realization, the main components of which should be: personality self-realization within the social space, personality self-realization as a strategic model of human development, ontological and epistemological dimensions of self-realization of personality. The formed conceptual core of the study of personality self-realization, without pretending to be exhaustive, allows us to outline the further directions of problem development, among which the process of convergence of personality self-realization researches within the limits of humanitarian knowledge are not peripheral.

Keywords: self-realization, personality, social space, phenomenon.

* * *

УДК 327.7:316.42:316.324.8

Венцель Н. В.,

аспірантка кафедри філософії Житомирського державного університету ім. Івана Франка, викладач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Україна, Житомир), n.ventsel@ukr.net

Соціально-філософський аналіз діяльності міжнародних організацій у контексті поглиблення нелінійності розвитку світ-системи

Здійснено аналіз трансформації діяльності міжнародних організацій в ситуації нелінійності розвитку сучасної світ-системи. У дослідженні розглянуто суспільну значущість діяльності міжнародних організацій на прикладі Організації Об'єднаних Націй, Організації з безпеки і співробітництва в Європі та Міжнародного валютного фонду. Поряд із цим у статті на основі соціально-філософського аналізу активності міжнародних організацій у площині подолання збройних конфліктів, нівеляції екстремізму й тероризму, подолання економічної відсталості країн периферії світ-системи, пошуку відповідей на виклики четвертої промислової революції, обґрунтовано необхідність нагального реформування механізмів міжнародної співпраці в умовах наростаючої транзитивності світ-системи.

Ключові слова: глобальна проблема, глобалізація, збройний конфлікт, міжнародні організації, світ-система, суспільство.

У ситуації посилення глобалізаційних процесів у різних сферах розвитку суспільства співробітництво між різними країнами вийшло на якісно новий рівень, атрибутивною ознакою якого є, з одного боку, значне зростання активності міжнародних організацій, а з другого боку, зменшення рівня ефективності їх діяльності. В умовах глобалізації світ-системи міжнародні організації, реагуючи на економічні кризи, деформації валютного паритету, виникнення нових та загострення старих збройних конфліктів, активно еволюціонували, поставивши перед цивілізацією цілу низку нових викликів. Тому актуальними залишаються питання про відповідність їх діяльності проголошеним при утворенні цілям і завданням та про рівень їх ефективності в ситуації транзитивності сучасної світ-системи.

Економічна й комунікативна інтеграція, розвиток і зростання ролі міжнародних урядових організацій,

наддержавних політично-економічних об'єднань, неурядових і некомерційних міжнародних організацій сприяють поширенню глобалізаційних процесів у країнах «третього і четвертого світу».

Проте серед цих країн багато таких, в яких основна частина населення проживає за межею бідності, а влада не може забезпечити громадянам соціальну підтримку та захист. Існують і держави, які не тільки нездатні забезпечити територіальну цілісність, а й є некерованими і нелегітимними з позиції міжнародної спільноти. Значною мірою до групи цих держав належать практично всі країни периферії, які від країн ядра та напівпериферії світ-системи відрізняються масштабом та кількістю проблем, що заважають успішному соціально-економічному розвитку найбідніших країн.

Комплексність та глобальність проблем розвитку країн світ-системи ставлять перед науковою спільнотою питання про необхідність переосмислення механізму співпраці з міжнародними організаціями та оцінки її результатів. Наукові дебати щодо дослідження проблематики впливу міжнародної допомоги на соціальний та економічний розвиток країн світ-системи тривають не одне десятиліття, вони знайшли відображення у працях філософів, економістів, юристів, які вивчають міжнародне право, та політологів. При цьому дослідники підходять до вирішення означеної проблеми з різних наукових позицій, фокусуючи увагу на аспектах впливу міжнародних організацій та інституцій через надання гуманітарної та фінансової допомоги країнам «третього і четвертого світу», вивчаючи позитивні та негативні сторони зазначеного впливу. Дослідженням проблематики міжнародних відносин, ролі міжнародних організацій та їх впливу на економічно-соціальний розвиток найбідніших країн займалися філософи, економісти та соціологи, серед яких У. Бек, І. Валлерстайн, В. Гесць, Е. Гелнер, С. Дацук, Г. Мюрдаль, Н. Ковтун, М. Козловець, В. Колосова, Р. Кохен, Г. Маркузе, Дж. Най, К. Поланьї, Дж. Розенау, П. Самуельсон, Ф. фон Хайєк, С. Хантінгтон, Ф. Фукуяма та ін.

У більшості наукових праць увага зосереджена на проблематиці тих світових процесів, які характеризують феномен глобалізації і поведінку акторів міжнародних організацій в умовах глобалізації. Тому міжнародні організації та інституції є вагомими суб'єктами глобалізації, а відтак актуальним залишається дослідження проблеми їх впливу на нелінійність розвитку світ-системи внаслідок глобалізаційних процесів. Крім того, сучасний стан міжнародної політики безпеки країн світ-системи, який впливає на нелінійність розвитку, перебуває на периферії досліджень і вимагає суттєвого філософського осмислення, оскільки наукові праці, у яких вивчається вказана проблема, переважно присвячені аналізу реальних військових операцій і фокусуються на їх технічних аспектах і механізмах.

Тому метою дослідження є здійснення соціально-філософського аналізу впливу діяльності міжнародних організацій на нелінійність розвитку світ-системи в умовах посилення глобалізаційних процесів.

Філософське осмислення специфіки діяльності міжнародних організацій має доволі давню історію. Так, один з найяскравіших представників німецького Просвітництва І. Кант розглядав міждержавні відно-